

Utviklingen i mottakere av arbeidsavklaringspenger og personer med nedsatt arbeidsevne per 30. juni 2020

Notatet er skrevet av Eirik Grønlien eirik.gronlien@nav.no, 14.08.2020.

Sammendrag

Antall personer som mottok arbeidsavklaringspenger ved utgangen av juni 2020 var på 118 400. Det innebærer at 3,5 prosent av befolkningen i alderen 18-66 år mottok arbeidsavklaringspenger på dette tidspunktet. Dette er stabilt med tilsvarende periode i 2019. Andelen har holdt seg stabil gjennom store deler av 2019 og 1. kvartal 2020, men det er en svak økning på 0,1 prosentpoeng i 2. kvartal. Antallet personer som mottok arbeidsavklaringspenger har økt med rundt 300 personer i løpet av 2. kvartal 2020, tilsvarende 0,3 prosent økning. Sammenliknet med året før er antall mottakere redusert med 500, en nedgang på 0,4 prosent.

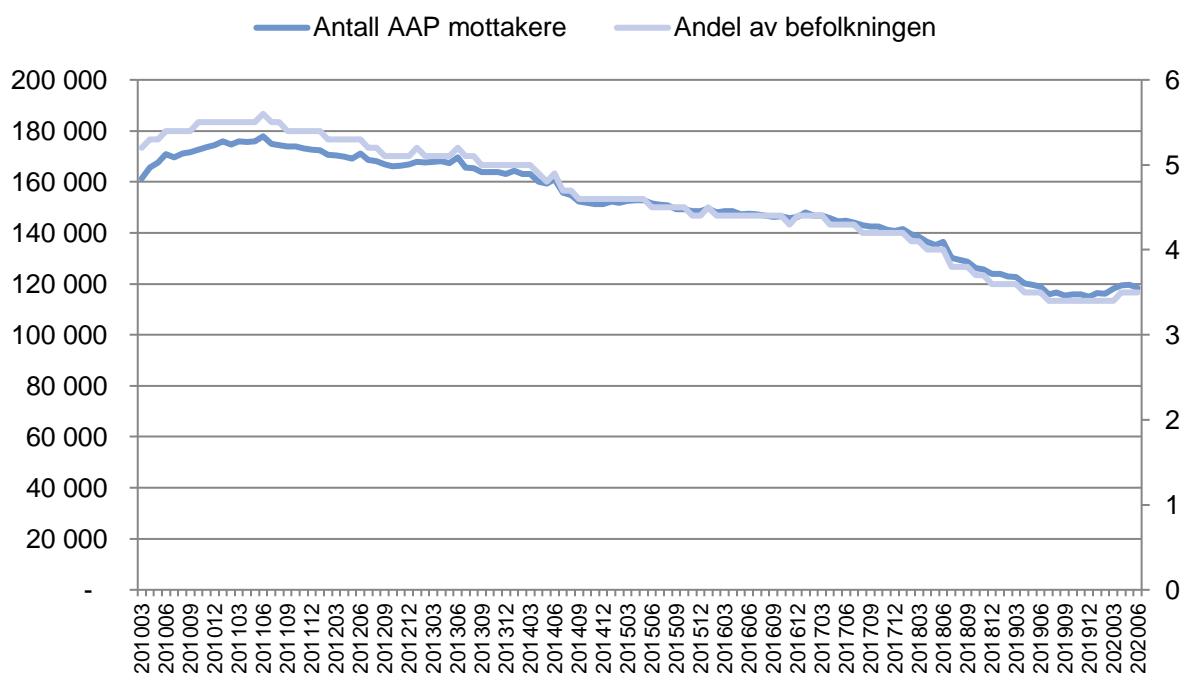
Ved utgangen av juni 2020 var det 182 800 personer i alderen 18-66 år registrert med nedsatt arbeidsevne. Dette er økning på 1 600 fra samme tid i fjor, tilsvarende en økning på 0,9 prosent. Antallet er redusert med 600 personer i løpet av 2. kvartal 2020, tilsvarende en reduksjon på 0,3 prosent. Andelen personer med nedsatt arbeidsevne som mottar arbeidsavklaringspenger er ved utgangen av 2. kvartal på 63 prosent, stabilt fra tilsvarende periode i 2019. Andelen personer med nedsatt arbeidsevne som mottar uføretrygd ligger på 11 prosent, en økning på ett prosentpoeng fra samme periode i 2019.

Økning i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger

Antall personer som mottar AAP har holdt seg stabilt målt mot tilsvarende periode i 2019, men det har allikevel vært en del endringer fra måned til måned. Dette står i kontrast til utviklingen i 2018 og tidlig 2019, hvor antall mottakere ble kraftig redusert. I løpet av 2. kvartal 2020 har antallet økt med 300 personer slik at antallet personer som mottar arbeidsavklaringspenger ved utgangen av juni var 118 400. Dette er en nedgang på 500 fra juni 2019. Stabiliseringen skyldes at den gruppen som er særskilt påvirket av regelverksendringen fra 2018 har gått ut av ordningen. Dette gjelder personer med lang varighet, og personer som har nådd grensen for ordinær periode på 4 (3¹) år. Tiltakene som ble innført i forbindelse med koronaepidemien har også ført til at AAP-mottakere har fått forlenget ytelsen, noe som isolert sett har redusert avgangen fra ordningen. Beholdningen påvirkes også av at personer som tidligere har gått ut av ordningen kommer tilbake. Enkelte av disse innvilges ny periode etter karenstiden. Andre vil også kunne være så syke at de får unntak fra karenperiode. Konsekvensene koronaepidemien har hatt på arbeidslivet kan også ha ført til at enkelte søker seg over på AAP enten fordi de ikke har opparbeidet seg rett til sykepenger ved sykdom, eller som en konsekvens av at økt ledighet fører til en økning også i helse relaterte ytelser (Kann m.fl. 2016).

¹ Fra 2018 kan AAP «gis så lenge det er nødvendig for at medlemmet skal kunne gjennomføre fastsatt aktivitet med sikte på å komme i arbeid, se § 11-7, men likevel ikke lenger enn tre år.» Før regelverksendringen ble AAP vanligvis innvilget for ett av gangen, men ikke mer enn fire år. Både før og etter regelverksendringen kan AAP unntaksvis innvilges for mer enn 4 år (les mer her; <https://www.nav.no/no/person/arbeid/sykmeldt-arbeidsavklaringspenger-og-yrkesskade/endringer-i-reglene-for-arbeidsavklaringspenger-aap-fra-1.januar-2018>).

Figur 1: Antall mottakere av arbeidsavklaringspenger (venstre akse) og andel av befolkningen (høyre akse), i alderen 18-66 år. Antall. Alder. Mars 2010 til juni 2020

Kilde: NAV

Nedgang blant de i aldersgruppen 40 og eldre

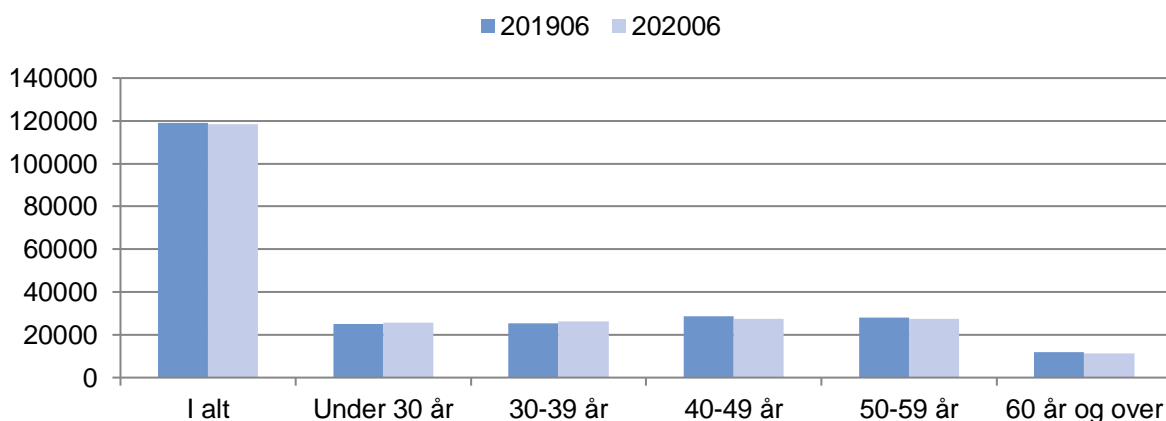
Antall mottakere av arbeidsavklaringspenger i aldersgruppen 40 og eldre er redusert med i underkant av 500 personer fra 1. kvartal 2020. Samtidig har det vært en økning blant dem under 40 år på rett under 800 personer. Størst reduksjon ser vi i aldersgruppen 50 til 59, men som andel av beholdningen i 2. kvartal er reduksjonen omtrent lik for dem i aldersgruppen 50-59 og 60+. Aldersgruppen 40-49 har over tid vært den aldersgruppen med flest mottakere av AAP. For denne gruppen holder antallet seg relativt stabilt, med en svak reduksjon på i underkant av 70 personer. Størst økning ser vi i aldersgruppen 30-39, hvor rundt 500 personer flere mottar AAP ved utgangen av 2. kvartal i forhold til 1. kvartal. Som andel av beholdning i 2. kvartal har økningen for dem i gruppen 20-29 og 30-39 vært omtrent like stor, tilsvarende rundt 2 % økning.

Dersom vi sammenlikner perioden med tilsvarende periode i 2019 ser vi at dette bildet delvis forsterker seg. Antall personer i aldersgruppen 40 og eldre er redusert med over 2 000 personer, eller rundt 3 prosent. Tilsvarende har det vært en økning for dem under 40 på rundt 1 600 personer, eller 3 prosent. Det er spesielt i aldersgruppen 40-49 hvor nedgangen har vært

betydelig. Her har antallet gått ned med over 1 000 personer, noe som tilsier at rundt halvparten av reduksjonen blant dem i aldersgruppen 40 og eldre er skjedd blant dem under 50.

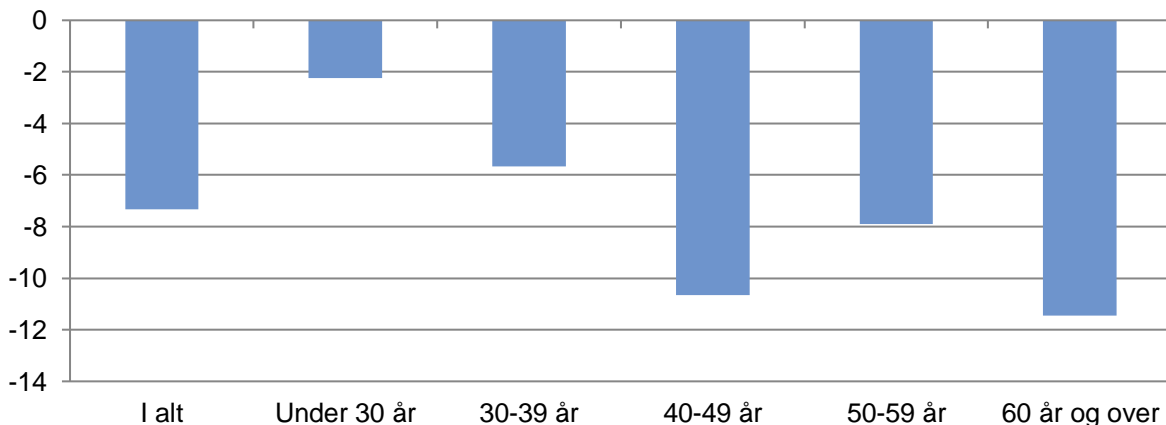
Målt som andel av befolkningen mottar rundt 3,8 prosent av de i gruppen 40 til 49 år AAP, mens andelen for de i gruppen 50 til 59 år ligger på 3,9 prosent. Andelen i aldersgruppen 60 til 66 ligger på 2,7 prosent. For aldersgruppen 25 til 29 og 30 til 39 år ligger andelen på henholdsvis 3,5 og 3,6 prosent, mens andelen for dem under 25 ligger på 2,7 prosent. Det er kun små endringer dersom vi sammenlikner med tilsvarende periode 12 måneder tilbake, eller med utgangen av 1. kvartal 2020. Tendensen peker mot en svak økning for de yngste aldersgruppene, mens det holder seg stabilt eller reduseres for de eldre.

Figur 2: Antall av befolkningen (18-66 år) som mottar arbeidsavklaringspenger. Antall. Alder. Prosent. juni 2019 og juni 2020

Kilde: NAV

Figur 3. Prosentvis endring i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger. Andel. Alder. Endring fra juni 2019 til juni 2020

Kilde: NAV

Den viktigste årsaken til reduksjonen over tid har vært regelverksendringen innført 1. januar 2018. Denne har hatt en tydelig effekt på alle aldersgrupper, men er klart størst for de eldre aldersgruppene. Reduksjonen kan også delvis henge sammen med reduksjonen i arbeidsledigheten i tilsvarende periode samt en generell trend med færre mottakere over tid. Økning i ledigheten har en tendens til å ramme hardere de med en svak tilknytning til arbeidslivet, som ofte vil kunne være personer med nedsatt arbeidsevne (Kalstø og Kann 2018). En medvirkende årsak over tid er også at antallet i aldersgruppen 30 til 59 år som andel av den totale befolkning i aldersgruppen 18 til 66 er redusert etter 2014.

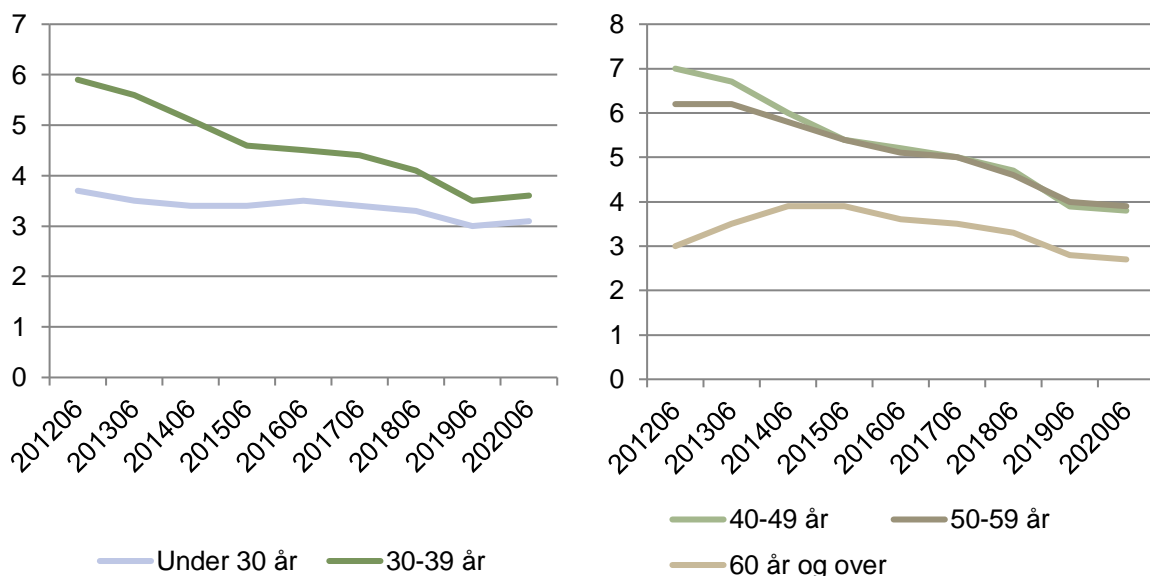
Ettersom yngre personer av naturlige årsaker i gjennomsnitt vil ha noe kortere varighet på ytelsen vil det kunne tilsi at de i noe mindre grad er påvirket av regelverksendringene i 2018. Det er spesielt blant de med lang varighet hvor vi ser en økt avgang fra ordningen. Dette gjelder spesielt personer som mottar eller vurderes for §11-12, noe som først vil være aktuelt etter 4 år². Samtidig har vi tidligere sett at unge personer med nedsatt arbeidsevne har mindre utdanning og yrkeserfaring enn jevnaldrende, og at dette kan påvirke varigheten på AAP og redusere overgangen til arbeid (Bragstad og Sørbo 2014). Frem til 2016 så vi også en større økning blant personer under 30 år med psykiske lidelser enn vi gjorde for andre lidelser. Etter toppen i 2016 ble antallet redusert for begge grupper, men etter regelverksendringene har nedgangen vært større blant dem med andre lidelser. Det innebærer at antall med psykiske lidelser økte frem mot 2016, og at andelen av totalt antall mottakere har økt ytterligere som en konsekvens av en lavere reduksjon i perioden etter. Dette gjenspeiles i at andelen unge med psykiske lidelser er økt med i underkant av 2 prosentpoeng mellom 2014 og 2019. Personer med psykiske lidelser har i gjennomsnitt en marginalt lengre varighet på ytelsen, noe som kan være med på å forklare at nedgangen er noe mindre for dem under 30.

Det siste kvartalet har antall personer som mottar AAP holdt seg relativt stabilt, etter en økning i starten av 2020. Økningen i starten av 2020 kan i stor grad tilskrives personer som tidligere har mottatt AAP og som kom tilbake på ytelsen. NAV fører ingen eksakt statistikk over personer som kommer tilbake etter endt karensperiode i henhold til ftrl. §11-31, men vi må anta dette gjelder en betydelig andel av de som nå kommer tilbake. Av de som starter på ytelsen i 2020 vil så mange som 40 prosent ha mottatt AAP tidligere. De aller fleste av disse vil før tilgang i 2020 ha vært registrert med nedsatt arbeidsevne uten kjent ytelse. De vil i mindre grad ha hatt arbeidsinntekt eller andre ytelser fra NAV. Det tyder på at personer som kommer tilbake

² Fra og med 2018 er ordinær periode redusert fra 4 til 3 år. Dette gjelder derimot utelukkende nye saker, hvor førstegangsvedtak er fattet etter 1. januar 2018. Dette innebærer blant annet at personer som vurderes for §11-12 vil kunne ha en reell varighet som er lenger enn 3 år, samt at de første sakene som vil påvirkes direkte av reduksjonen fra 4 til 3 år først når enden på ordinær periode i starten av 2021.

etter endt karenperiode med større sannsynlighet har hatt mindre inntekt i perioden før nytt vedtak om AAP, enn de hadde mens de mottok AAP. Vi vil ikke kunne kontrollere for sosialhjelp mottatt i en karenperiode, før tall for sosialhjelp foreligger sommeren 2020.

Figur 4. Andel av befolkningen (18-66 år) som mottar arbeidsavklaringspenger. Andel. Alder. Prosent. Juni 2011 – juni 2020

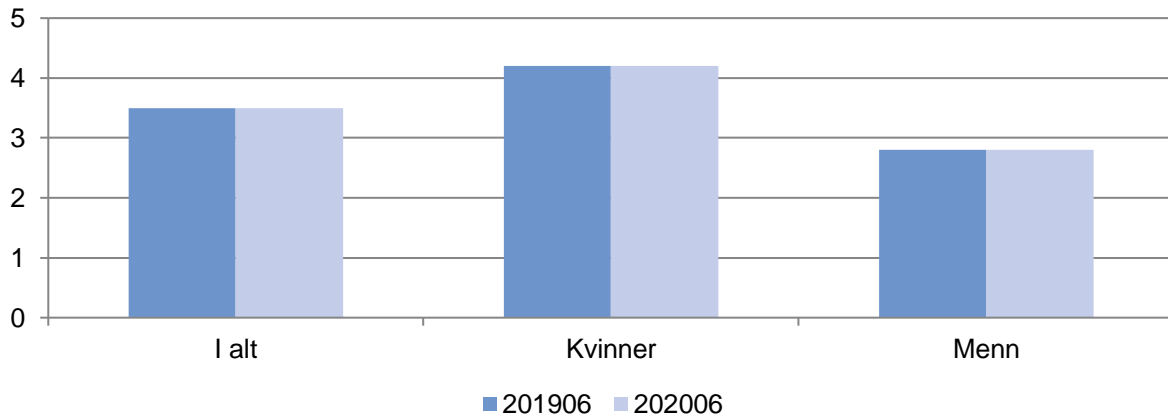
Kilde: NAV

Svak reduksjon i antall kvinner som mottar arbeidsavklaringspenger

Ved utgangen av 2. kvartal var det 69 600 kvinner som mottok AAP, mens antallet menn var 48 800. Sammenliknet med tilsvarende periode i 2019 er antall kvinner som mottar AAP redusert med rundt 800 personer, mens antall menn er økt med rundt 300. Flertallet av personer som mottar AAP er fortsatt kvinner med i underkant av 60 prosent av det totale antall mottakere.

Fordelingen mellom kjønnene har holdt seg relativt stabilt over tid. Ved utgangen av mars 2020 var 4,2 prosent av kvinner og 2,8 prosent av menn i alderen 18-66 år mottakere av arbeidsavklaringspenger (figur 5). Andelen har holdt seg stabil de siste 12 månedene. Over tid har vi sett en reduksjon i antall AAP-mottakere, og etter innføringen av nytt regelverk i 2018 er andelen redusert med rundt 1 prosentpoeng for både menn og kvinner. Etter innføringen av AAP i 2010 ser vi at andelen reduseres noe mer for kvinner enn for menn. Kjønnfordelingen gjenspeiler situasjonen også for sykefravær og uføretrygd (Kalstø og Kann 2018), men forskjellene er større for disse trygdeordningene.

Figur 5. Andel av befolkningen med arbeidsavklaringspenger. Andel. Kjønn. Juni 2019 og juni 2020.

Kilde: NAV

Økning i Rogaland, fortsatt flest mottakere i sør

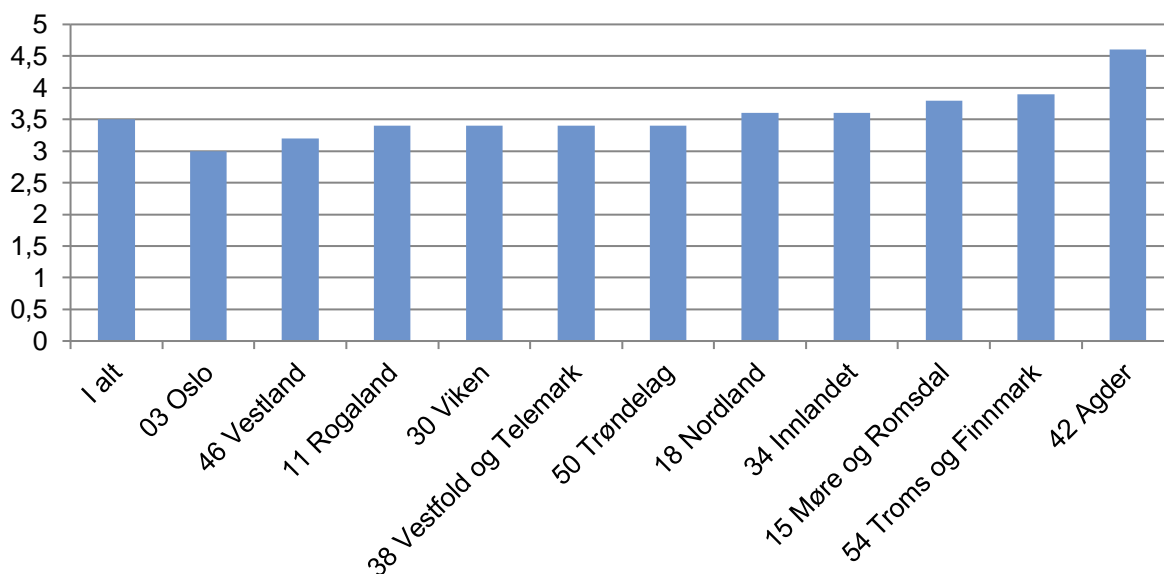
Antall mottakere totalt har holdt seg stabilt og det er få endringer i fordelingen mellom fylkene. Vi ser en økning i Viken og Vestland, hvor antall mottakere har steget med rundt 250 og 160 personer, mens antall mottakere i Nordland og Agder er redusert med henholdsvis 140 og 110 personer. Rogaland har i store deler av 2019 og 2020 hatt en økning i antall mottakere, og vi har observert at fylket skiller seg fra de øvrige ved at reduksjonen i antall mottakere har vært noe lavere i tidligere perioder. Dette kan være tilknyttet oljekrisen i 2014, som virker å ha medført at enkelte av de som ble rammet av økt ledighet endte som mottakere av AAP. Nye mottakere som startet på AAP i 2014 vil nå en maksimumsgrense i henhold til nytt regelverk i 2020, noe som isolert sett kan medføre en reduksjon for Rogaland gjennom inneværende år.

Ny fylkesfordeling fra og med 2020 har bare delvis bidratt til å endre forholdet mellom fylkene, det er fortsatt slik at fylkene i sør og fylkene i nord har høyest andel mottakere målt mot befolkningen i aldersgruppen 18 til 66 år. Agder har ved utgangen av juni 2020 4,6 prosent av befolkningen registrert som mottakere av AAP, deretter følger Troms og Finnmark med 3,9 prosent. Oslo og Vestland har den laveste andelen med henholdsvis 3 og 3,2 prosent. Det er delvis det samme mønsteret vi tidligere har sett for uføretrygd, hvor Østfold og Aust-Agder var fylkene med høyest andel uføretrygdede, mens Akershus og Oslo hadde lavest andel (Ellingsen 2020).

Samtidig som vi har sett en stabilisering i løpet av 2019, etterfulgt av en økning så langt i 2020, har vi for store deler av denne perioden sett en fortsatt økning i antall personer på uføretrygd

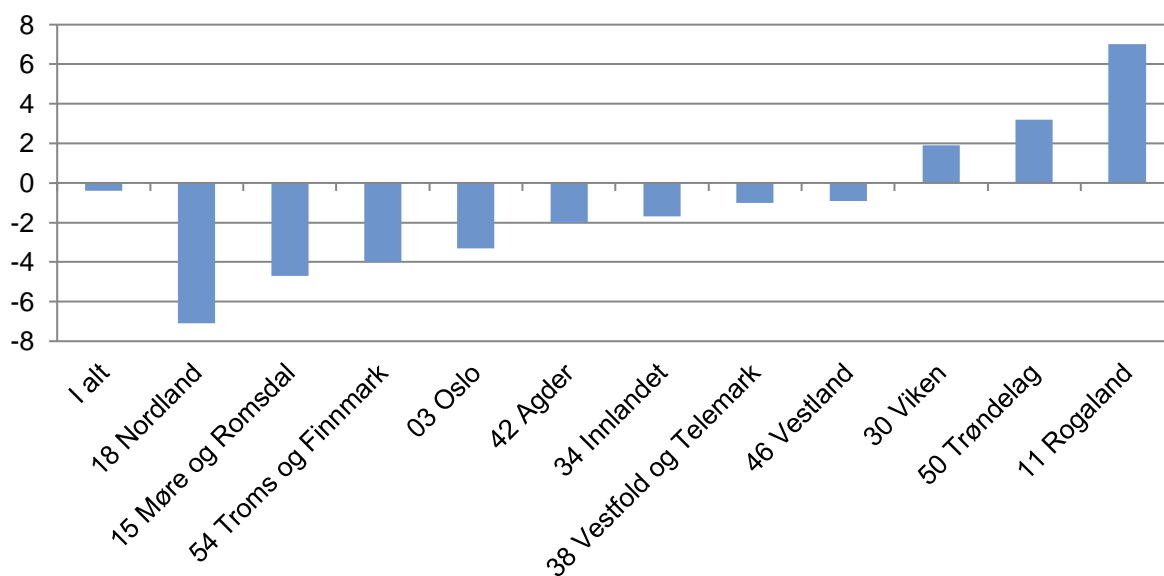
(Ellingsen 2020). Dette kan henge sammen med at personer som har gått gjennom karenperiode i liten grad har mottatt uføretrygd, samt at det er en viss forsinkelse mellom avgang fra AAP og tilgang på uføretrygd. Dette kan medføre stabilisering i antall mottakere av AAP og redusert avgang, noe som først senere vil gi utslag i lavere overgang på uføretrygd.

Figur 6. Andel av befolkningen (18-66 år) som er mottakere av arbeidsavklaringspenger. Andel. Fylke. Juni 2020

Kilde: NAV

Figur 7. Prosentvis endring i mottakere av arbeidsavklaringspenger. Andel. Fylke. Juni 2019 til juni 2020

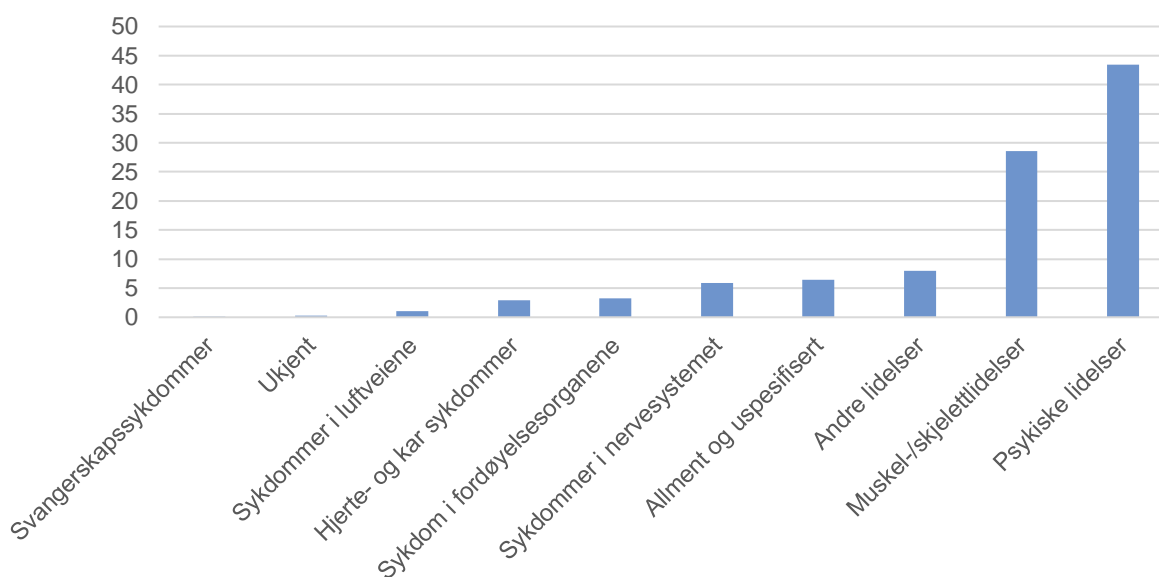

Kilde: NAV

Fortsatt flest personer med psykiske lidelser

Den vanligste medisinske årsaken til nedsatt arbeidsevne blant personer som mottar arbeidsavklaringspenger er psykiske lidelser. Ved utgangen av juni 2020 hadde hele 43 prosent en eller annen form for psykisk lidelse, en økning på 1 prosentpoeng fra året før. Rundt 46 prosent av de som lider av psykiske lidelser, lider av former for angst og depressive lidelser³. Denne underkategorien av psykiske lidelser som andel av totalt antall mottakere med psykiske lidelser, øker med alderen og er høyest for mottakere i aldersgruppen 60 år og over (Vedlegg C). De resterende mottakerne fordeler seg på andre psykiske lidelser og lettere psykiske lidelser (henholdsvis 26 % og 28 %). For aldersgruppen 18 til 24 år fordeles personer med psykiske lidelser relativt likt mellom de tre underkategoriene, men det er en klar tendens til at andelen med angst og depressive lidelser øker for hver alderskategori, samtidig som andelen med andre psykiske lidelser reduseres. Andelen mottakere med lettere psykiske lidelser holder seg noe mer stabilt rundt 30 prosent uavhengig av aldersgruppene.

Figur 8. Mottakere av arbeidsavklaringspenger etter diagnose. Prosentfordeling. Juni 2020

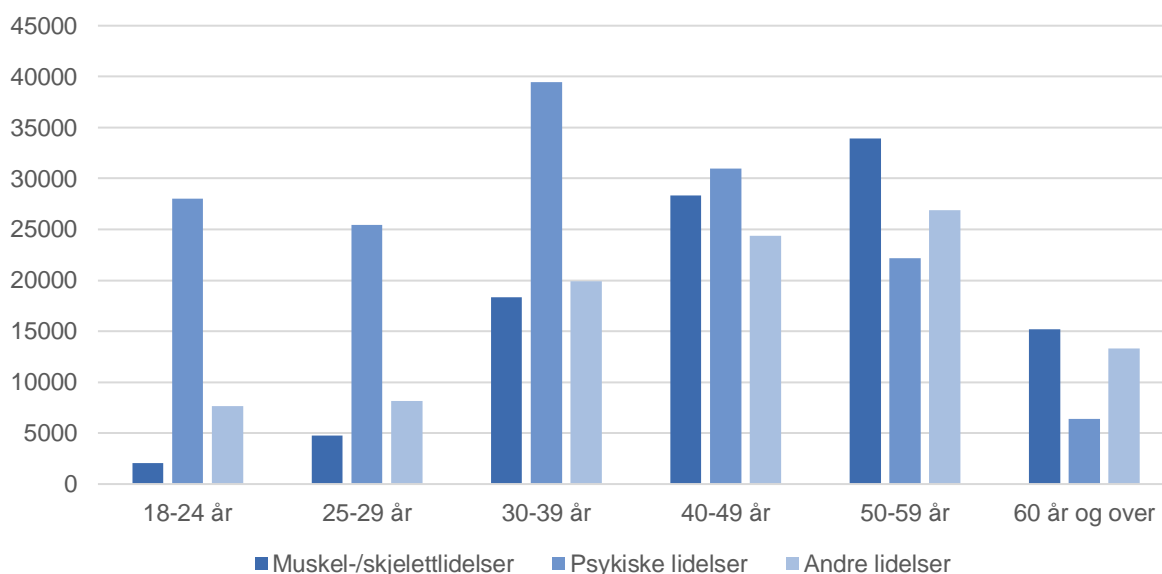
Kilde: NAV

³ For arbeidsavklaringspenger benyttes icpc2 diagnosekoder. I publisert statistikk består hovedgruppen psykiske lidelser av lettere psykiske lidelser (P02, P04, P06-P10, P20, P25, P27-P29, P75, P78, P79, P82 og P99), angst og depresjon (P01, P03, P74, P76 og P77) og andre psykiske lidelser (P05, P11-P13, P15-P19, P22-P24, P70-P73, P80, P81, P85, P86 og P98). Hovedgruppen muskel og skjelettlidelser består av Nakke-, skulder og armlidelser (L01, L08, L09, L10, L11, L12, L83, L92), ryggliidelser (L02, L03, L84, L85, L86) og andre muskel- og skjelettlidelser (L04, L05, L07, L13, L14, L15, L16, L17, L18, L19, L20, L26, L27, L28, L29, L30, L34, L35, L37, L38, L40, L45, L47, L52, L54, L55, L59, L66, L70, L71, L72, L73, L74, L75, L76, L77, L78, L79, L80, L81, L82, L87, L88, L89, L90, L91, L93, L94, L95, L96, L97, L98, L99).

Etter psykiske lidelser er muskel- og skjelettlidelser den vanligste diagnosegruppen. I underkant av 29 prosent av alle AAP mottakere er registrert med en muskel- og skjelettdiagnose. Andelen er redusert med rundt 0,6 prosentpoeng det siste året. Av disse vil rundt 54 prosent tilhøre kategorien «andre muskel- og skjelettlidelser», mens de resterende fordeler seg på nakke-, skulder- og armlidelser, og ryggidelser (henholdsvis 21 % og 24 %). Blant dem i aldersgruppen 18 til 24 år har rundt 73 prosent «andre muskel og skjelettlidelser», mens andelen reduseres noe (64 %) for dem i aldersgruppen 25 til 29 år, før det stabiliseres rundt 55 prosent for de eldre aldersgruppene. Det er også en tendens til at nakke og skulderlidelser øker med alderen, fra rundt 7 prosent for aldersgruppen 18 til 24 år, frem til det stabiliserer rundt 23 prosent for dem i aldersgruppen 40 og eldre.

Det er stor variasjon mellom aldersgruppene i hvilke diagnoser som forekommer oftest (se figur 9). Blant de i aldersgruppen 18 til 24 år var hele 74 prosent registrert med psykisk lidelse, men reduseres for hver aldersgruppe helt til andelen ligger rundt 20 prosent for dem i aldersgruppen 60 og eldre. Samtidig vil andelen med muskel- og skjelettlidelser øke for hver aldersgruppe, fra 5 prosent for de i gruppen 18 til 24 år, til 44 prosent for dem i gruppen 60+. Øvrige diagnosegrupper vil enten holde seg relativt stabilt fordelt på aldersgruppe eller øke med alderen. Av de resterende diagnosegruppene er det spesielt hjerte og karsykdommer og sykdommer i luftveiene som øker med alderen.

Figur 9. Mottakere av arbeidsavklaringspenger med muskel- og skjelettlidelser, psykiske lidelser og «andre lidelser», etter alder. Antall. Juni 2020

Kilde: NAV

Redusert tilgang i 2. kvartal

I løpet av 1. kvartal 2020 var tilgangen⁴ til AAP på rundt 17 800 mottakere, en økning på mer enn 2 700 personer fra tilsvarende periode i 2019. Tilgangen i 1. kvartal var den høyeste tilgangen for noen enkeltperiode siden innføringen av ordningen i 2010. I 2. kvartal er tilgangen betydelig redusert og var noe under 13 600 personer, noe som tilsvarer nivået vi har sett i 2. kvartal tidligere år⁵.

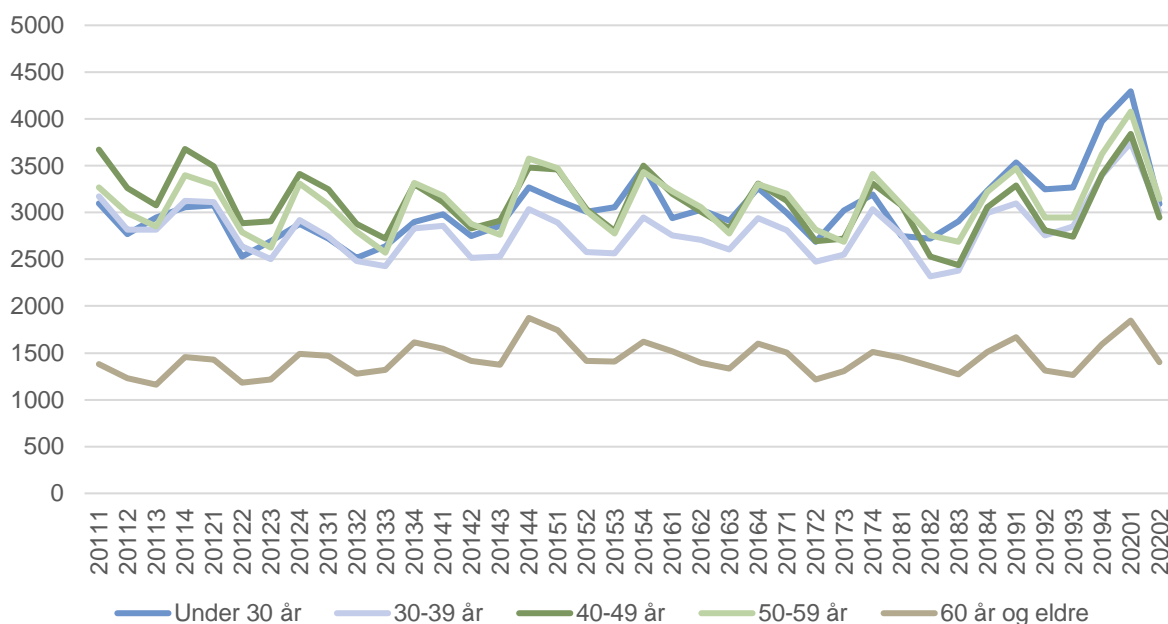
Tilgangen er redusert for alle aldersgrupper, men det er noe større nedgang for aldersgruppen under 30. Dette kan skyldes at personer som kommer tilbake fra karens i større grad vil tilhøre de eldre aldersgruppene ettersom yngre personer ofte ikke vil ha mottatt AAP lenge nok til at de når maks periode for ytelsen. Dette kan medføre at selv i perioder hvor vi ser en generell reduksjon i tilgang, vil denne gi mindre utslag for gruppen som kan være mer påvirket av karensregelverket. Dersom vi sammenlikner med tilsvarende periode i 2019 er det en svak reduksjon for dem i aldersgruppen under 30, mens tilgangen øker for de eldre aldersgruppene og mest for dem i gruppen 60+. Det er for tidlig å anslå hvorvidt denne reduksjonen for dem under 30 kan være påvirket av endringer i regelverk for beregning av AAP⁶. Vi ser dessuten at for de aller yngste (dem under 20 år) så øker tilgangen noe. Økningen blant de i gruppen 60+ kan henge sammen med regelverket for uttak av alderspensjon og et økt insentiv om å prioritere andre ytelser (Jacobsen 2018), samt en økt overgang til uføretrygd (Kann og Dokken 2019). Det kan også delvis skyldes at personer i den eldste aldersgruppen mottar AAP mer stabilt over tid, og at de derfor har relativt sett færre avganger og tilganger enn personer i andre aldersgrupper.

⁴ Nye mottakere av arbeidsavklaringspenger (tilgang) en gitt måned er i dette notatet definert som: Personer som mottok arbeidsavklaringspenger ved utgangen av måned t, men ikke i måned t-1 og t-2. Antall som sluttet å motta arbeidsavklaringspenger (avgang) en gitt måned er definert som: Personer som mottok arbeidsavklaringspenger ved utgangen av måned t men ikke i måned t+1 og måned t+2. Dette medfører at en person i teorien kan ha flere ulike tilganger og avganger i løpet av en periode. Tilgangs og avgangsstatistikk betegner derfor ikke unike individer, men er et statistisk mål for tilstrømning og frafall fra ordningen.

⁵ Tilgangen i 2018 var relativt lav med rundt 11 700 tilganger i andre kvartal. Tidligere har tilgangen for perioden over flere år ligget rundt 13 000.

⁶ Sett inn tekst om endringene

Figur 10. Antall tilganger på arbeidsavklaringspenger (tilgang), etter alder. Antall. 1. kvartal 2011 til 2. kvartal 2020

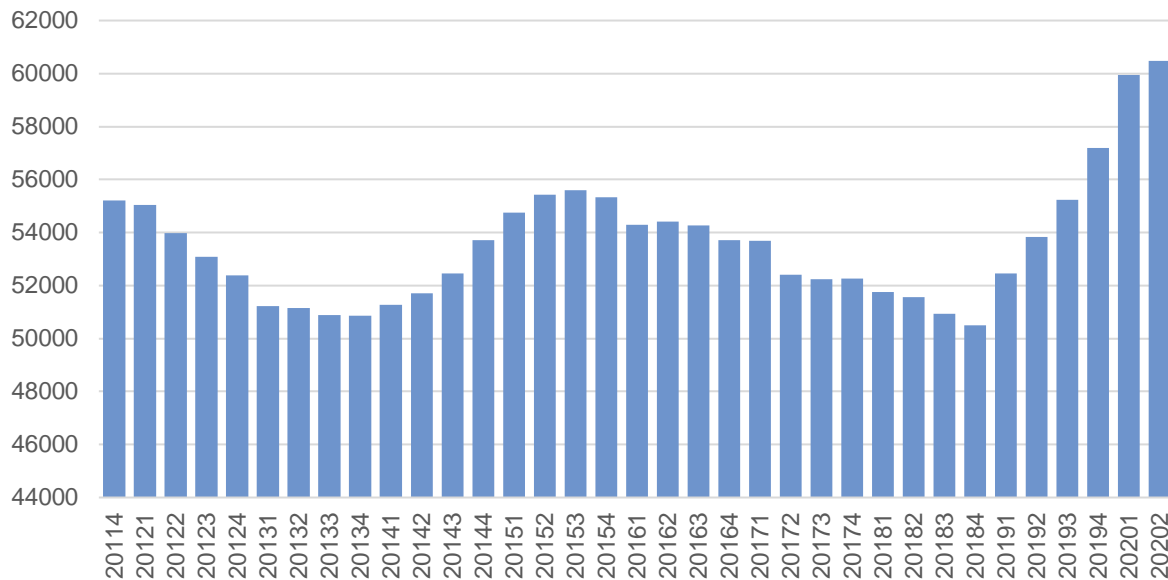

Kilde: NAV

Totalt var det 60 500 tilganger i løpet av de siste 12 månedene, en økning på nær 6 600 målt mot tilsvarende periode året før. Det innebærer at tilgangen de siste 12 måneder er den høyeste tilgangen over en 12 måneders periode siden 2010⁷. Det er ingen store endringer i fordelingen mellom aldersgrupper dersom vi ser på den totale tilgangen 12 måneder tilbake. Der vi derimot ser at regelverksendringen har medført et brudd i statistikken hvor tilgangen øker ganske betydelig for dem i aldersgruppene under 60 år fra og med 4. kvartal 2018, mens den opprettholder seg omtrent på samme nivå for dem i gruppen 60 og eldre. Dette kan skyldes at personer som befinner seg i den eldste aldersgruppen i mange tilfeller har mulighet til å motta alderspensjon etter avgang. For dem under 60 år vil vi på sikt kunne regne med at en betydelig andel kommer tilbake på AAP og at tilgangen øker når disse har avspasert karenstid.

⁷ Tilgangen i 2010 er sterkt påvirket av konverteringen over til nytt regelverk.

Figur 11. Tilgangen i løpet av det siste 12 måneder målt ved utgangen av perioden. Antall. 4. kvartal 2011 til 2. kvartal 2020

Kilde: NAV

Blant personer som begynner med arbeidsavklaringspenger er det en svak økning i andelen som kommer fra sykepenger. Ved utgangen av juni 2020 hadde rundt 55 prosent av alle som fikk innvilget arbeidsavklaringspenger hatt sykepenger i forkant. Dette er en økning på 1,4 prosentpoeng fra tilsvarende periode i 2019. Andelen har vært stabil rundt 55 prosent de siste 9 månedene, men er økt fra 51,4 prosent i 1. kvartal 2019. Vanligvis ser vi tydelige sesongvariasjoner i hvor høy andel som kommer fra sykepenger, hvor andelen stiger i starten av året og reduseres i løpet av 2. og 3. kvartal, før den øker igjen i 4. kvartal. Utviklingen fra 1. til 2. kvartal 2020 bryter med denne tendensen, men det er usikkert hva som kan være årsaken til dette. Samtidig hadde hele 32,2 prosent vært registrert som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne før tilgang på AAP, en reduksjon på 1,7 prosentpoeng fra 2019. Over tid forventer vi at andelen som kommer fra status som nedsatt arbeidsevne eller arbeidssøker vil øke ettersom stadig flere av dem med tilgang til ytelsen vil kunne ha mottatt AAP i en tidligere periode. Disse vil da i mindre grad ha opptjent ny rettighet til sykepenger under oppholdet fra AAP og vil så ledes vært registrert som at de kommer fra annen status i forkant av ny tilgang. Det henger også sammen med at personer som eventuelt har endt karenperioden vil kunne komme tilbake på ytelsen etter å ha vært registrert med nedsatt arbeidsevne i 12 måneder.

Dersom vi utelukkende vurderer nye tilfeller, eller personer som ikke tidligere har vært registrert med AAP, så ligger andelen som kommer fra sykepenger relativt stabilt rundt 70

prosent. Vi ser derimot en svak reduksjon i overgangen fra sykepenger fra og med midten av 2018 (se vedlegg 1). Dette kan delvis henge sammen med at regelverksendringene har medført strengere inngangskrav for førstegangssøkende (Lande 2019). Endringene kan videre ha medført at et økende antall står uten ytelse etter avgang fra AAP, mens de tjener opp rett til ny periode etter avspasert karenstid. Vi ser samtidig at andelen som tidligere har mottatt AAP og som i perioden før var registrert med nedsatt arbeidsevne øker noe fra og med 2. kvartal 2019, etter å ha vært stabil over lengre tid. Dette kan ha en sammenheng med regelverket for karenstid, men det vil kreve egne analyser å se på den reelle effekten.

Tabell 1. Tilgang på AAP og status 2 måneder før tilgang. Antall totalt og andel i hver tiltaksgruppe. 2. kvartal 2012 til 2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I alt	12027	11948	12381	13050	13188	11889	11687	13073	13598
Sykepenger	61,2	62,2	60,6	60,1	59,1	61,2	59	53,6	55
Arbeidssøker/Nedsatt arbeidsevne	25,4	25,1	24,8	26	26,7	27	28,4	33,9	32,2
Annet og ukjent	13,4	12,7	14,5	13,9	14,2	11,8	12,6	12,5	12,8

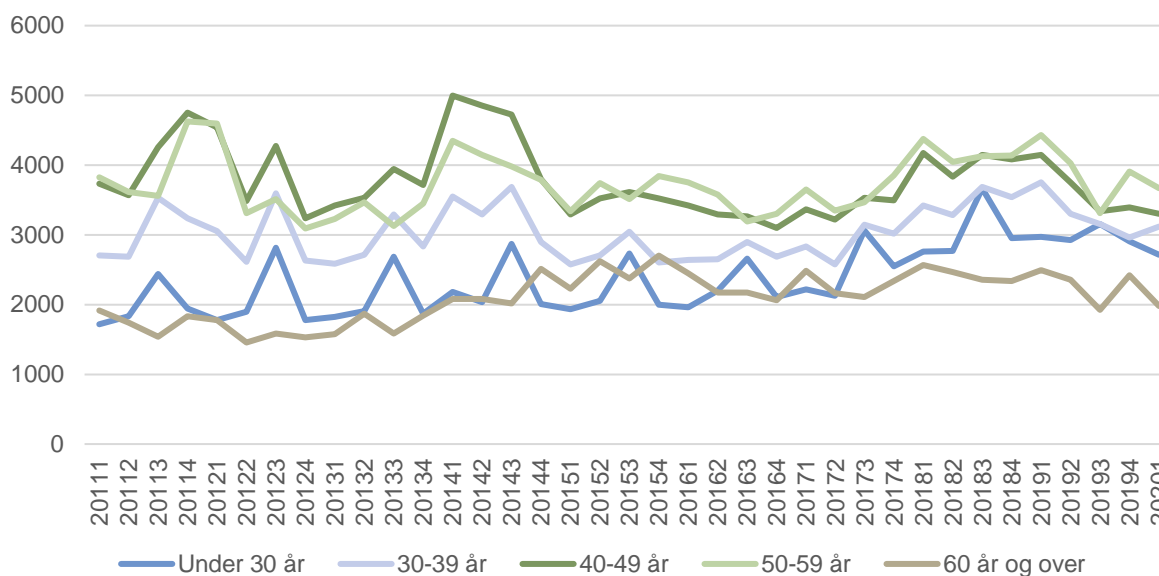
Antall med avgang fra arbeidsavklaringspenger er redusert

I 1. kvartal 2020⁸ var det en total avgang på 14 800, en reduksjon på over 3 000 fra samme periode i 2019. Dette tilsvarer en nedgang på nær 17 prosent. Det innebærer at vi har sett en reduksjon målt mot tilsvarende periode ett år i forkant, i 4 sammenhengende perioder. Tendensen det siste året har derfor vært en redusert avgang over tid. Det er spesielt de siste 9 månedene hvor vi ser en relativt drastisk reduksjon i avgangen. At vi ser et kraftig fall i avgangen i denne perioden kan tyde på at den første og innledende effekten regelverksendringene har hatt på beholdningen nå ligger bak oss. Dette kan blant annet forklares ved at antall personer som mottar AAP ut over ordinær periode er kraftig redusert etter 2018 og at avgangen avtar noe når denne gruppen utgjør en lavere andel av total beholdning. Vi så også at en relativt stor andel av dem som gitt ut av ytelsen etter å ha mottatt AAP etter unntaksbestemmelsen i ftrl. § 11-12 ble avklart før disse gikk til maks periode ved årsskiftet 2020. Mange av dem som går ut av ytelsen etter å ha mottatt AAP i en periode på 4 (3) + 2 år vil motta AAP etter andre bestemmelser i ftrl. kap. 11. De fleste av disse vil motta AAP i

⁸ Avgang er definert som at en personer ikke har mottatt AAP i to sammenhengende måneder. Avgangsmåned vil være siste periode hvor det er registrert utbetaling før denne to-måneders perioden. Gitt denne definisjonen må vi vente to måneder før vi kan regne avgangstall fra en gitt måned. Vi har derfor bare med avgangstall til og med 1.kvartal 2020 i dette notatet.

påvente av behandling av søknad om uføretrygd (§ 11-18). Vi forventer også en økt avgang i starten av 2021 når de første som har mottatt AAP i 3 år etter nytt regelverk har brukt opp sin ordinære periode⁹. Vi ser at antall mottakere totalt holder seg relativt stabilt i 4. kvartal, samtidig ser vi en reduksjon i tilgang. Dersom tilgangen reduseres mens beholdningen holdes stabil indikerer dette at avgangen kan reduseres noe i 2. kvartal 2020.

Figur 12. Antall avganger fra arbeidsavklaringspenger (avgang), etter alder. Antall. 1. kvartal 2011 til 1. kvartal 2020

Kilde: NAV

Andelen som mottar uføretrygd etter avgang fra AAP er redusert

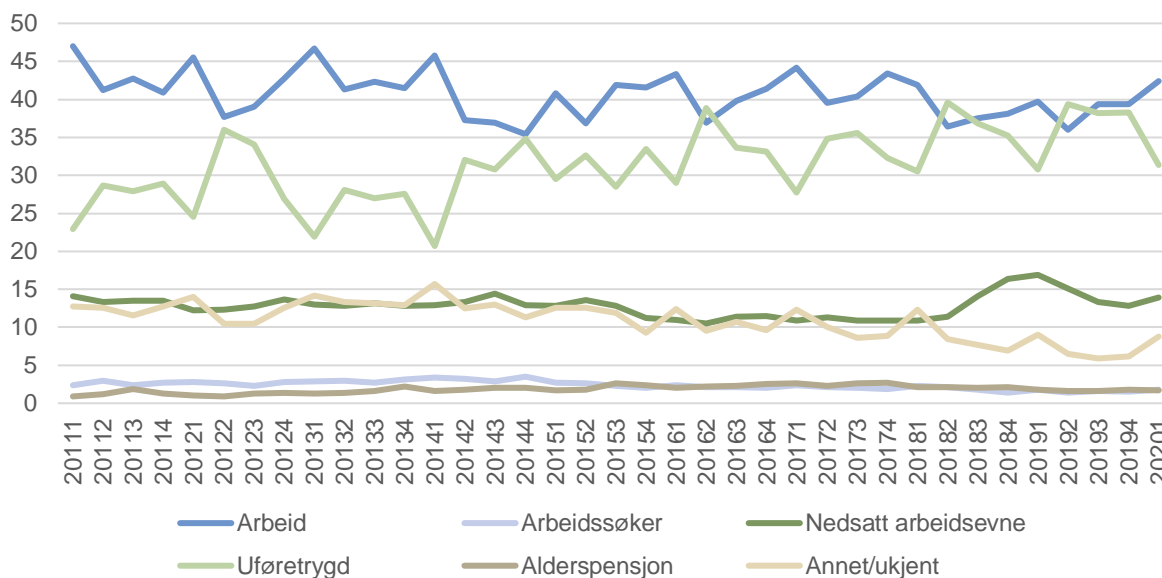
De fleste som slutter å motta arbeidsavklaringspenger vil enten ha overgang til jobb eller uføretrygd. Figur 13 viser denne fordelingen 6 måneder etter at de ikke lenger var registrert med arbeidsavklaringspenger¹⁰. Personer som inngår i beholdningen for 1. kvartal 2020, sluttet derfor på arbeidsavklaringspenger i løpet av 3. kvartal 2019. I grafen under vil personer som er i arbeid og som samtidig mottar uføretrygd være registrert som å være i arbeid. Tilsvarende vil

⁹ AAP kan innvilges for 3 år i en ordinær periode. Det er i tillegg mulig å motta AAP etter §11-12 i en periode opp til 2 år, dersom en har blitt avskåret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettet tiltak, eller etter langvarig utredning har startet med hensiktsmessig medisinsk behandling. Stønadsperioden kan også forlenges i inntil to år dersom medlemmet deltar på et opplæringstiltak. Det er i tillegg mulig å motta AAP etter §11-17 i periode som arbeidssøker og §11-18 under behandling av krav om uføretrygd i henholdsvis 6 og 4+4 måneder (<https://lovdata.no/nav/folketrygdloven/kap11>).

¹⁰ Se vedlegg A for en oversikt over antall personer med avgang fra arbeidsavklaringspenger og status seks måneder etter.

personer som er registrert med nedsatt arbeidsevne samtidig som de mottar uføretrygd være registrert med nedsatt arbeidsevne (se figur 13 for en bedre fordeling mellom personer som er i arbeid og personer som mottar uføretrygd).

Figur 13. Arbeidsmarkedsstatus seks måneder etter avgang fra arbeidsavklaringspenger. Andel. 1 kvartal 2011 til 1. kvartal 2020¹¹

Kilde: NAV

Andelen som går til arbeid, er økt marginalt etter 2018. Vi ser også at netto overgang til arbeid øker noe, dette gjenspeiler delvis tidligere analyser som har vist en svakt økt sannsynlighet for overgang til arbeid etter innføringen av nytt regelverk i 2018 (Kann og Dokken 2019). Analyser har samtidig vist at for enkelte grupper som er særskilt påvirket av regelverksendringene fra 2018, er det enten ingen endring eller en svak reduksjon i sannsynligheten for å være i jobb etter avgang fra AAP (Lima og Grønlien 2020). Etter regelverksendringene økte andelen som gikk til nedsatt arbeidsevne, men denne er redusert gjennom store deler av 2019, før den øker igjen i 2020. For 1. kvartal ser vi at andelen ligger på nær 14 prosent, eller rundt 1,1 prosent over 4. kvartal 2019. Små endringer som dette vil sannsynligvis i større grad påvirkes av sesongavhengige forskjeller, enn andre forhold. Det er en ganske kraftig reduksjon i andel som mottar uføretrygd etter avgang. Vi ser en nedgang fra 4. kvartal 2019 på rundt 7 prosent. Dersom vi sammenlikner med tilsvarende periode i 2019 er det derimot en økning på 0,6 prosentpoeng. Vi antar derfor at utviklingen skyldes sesongvariasjoner i overgangen, samt at andelen som gikk til uføretrygd lå høyt gjennom store deler av 2019 grunnet høy avgang blant

¹¹ I grafene er det illustrert hva personene gjør 6 måneder etter avgang fra nedsatt arbeidsevne. Statistikken for 1. kvartal 2020 viser da status for dem som gikk ut i løpet av 3. kvartal 2019. I teksten refereres det til statusperiode som er perioden 6 måneder etter avgang fra AAP.

personer med lang varighet etter regelverksendringene i 2018. Også for dem som havner i kategorien annet/ukjent henger den svake økningen sannsynligvis sammen med sesongvariasjoner. Kategorien «annet eller ukjent» inkluderer her blant annet privat forsørgede, studenter, selvstendig næringsdrivende og alderspensjonister.

Figur 14. Andel personer som er i jobb eller mottar uføretrygd seks måneder etter avgang fra arbeidsavklaringspenger. Andel. 1 kvartal 2011 til 1. kvartal 2020

Kilde: NAV

Dersom vi tar med alle kategorier hvor en person mottar uføretrygd (inkludert personer som er i jobb eller er registrert som arbeidssøker og nedsatt arbeidsevne), ser vi at andelen som ender med uføretrygd 6 måneder etter avgang ligger på rundt 48 prosent. Vi ser samtidig at det er store variasjoner fra kvartal til kvartal, og at andelen tidvis overstiger 50 prosent. Etter regelverksendringen i 2018 ser vi også en økning. Dette skyldes at veldig mange personer som har hatt avgang fra AAP etter 2018 har hatt lang varighet på ytelsen. Personer med lang varighet vil i større grad være aktuelle for uføretrygd etter avgang (Kann og Dokken 2019). Vi ser også at andelen som ender med jobb reduseres over tid, noe som også viser at mange kombinerer arbeid med uføretrygd. For kategoriene annet og ukjent og nedsatt arbeidsevne er det få endringer over tid, og for kategorien nedsatt arbeidsevne følger andelen den samme utvikling også om vi ekskluderer dem som mottar uføretrygd.

Færre med lang varighet

Ved utgangen av 2. kvartal 2020 har i overkant av 41 prosent av personer registrert med arbeidsavklaringspenger mottatt ytelsen i mindre enn 12 måneder. Til sammen 48 800 personer hadde mottatt AAP i mindre enn 1 år, en økning på 5 600 personer fra samme periode i 2019.

Vi antar at dette skyldes en økt tilstrømning til ytelsen, og at svært mange av disse enten er nye mottakere av AAP eller begynner ny periode. Den største reduksjonen ser vi fortsatt hos dem som har mottatt arbeidsavklaringspenger i mer enn 5 år. Her ser vi en reduksjon på over 3 100 personer fra samme periode i 2019. Totalt er antall personer med varighet over 4 år redusert med rundt 3 500 personer. I denne gruppen finner vi en overvekt av personer som mottar AAP ut over ordinær periode, mens de er registrert som aktive arbeidssøkere eller mens de avventer behandling av søknad om uføretrygd. Det er gruppen som mottar ordinær AAP ut over 4 år som ble særskilt påvirket av regelverksendringene i 2018, og det er også her vi ser den største reduksjonen.

Tabell 2: Mottakere av arbeidsavklaringspenger fordelt på hvor lenge de har mottatt ytelsen. Antall. Juni 2020, og endring fra juni 2019

Varighet	201906	202006	Endring	Endring i prosent
I alt	118 884	118 377	-507	-0,4
1. år (1-12 mnd)	43 220	48 838	5 618	13,0
2. år (13-24 mnd)	29 706	30 175	469	1,6
3. år (25-36 mnd)	21 375	19 929	-1 446	-6,8
4. år (37-48 mnd)	14 906	13 227	-1 679	-11,3
5. år (49-60 mnd)	4 674	4 326	-348	-7,4
Over 5. år (61 mnd -)	5 003	1 882	-3 121	-62,4

Kilde: NAV

Forlengelser av AAP vedtak

På bakgrunn av "midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien" har i underkant av 10 500 mottakere av AAP fått forlenget stønadsperioden i løpet av 2. kvartal. Flertallet av disse har mottatt AAP etter ordinære bestemmelser i Folketrygdlovens § 11-12¹². Til sammen har rundt 5 000 personer som har vært nær slutten av sin ordinære stønadsperiode fått forlenget perioden med 6 måneder. I tillegg har

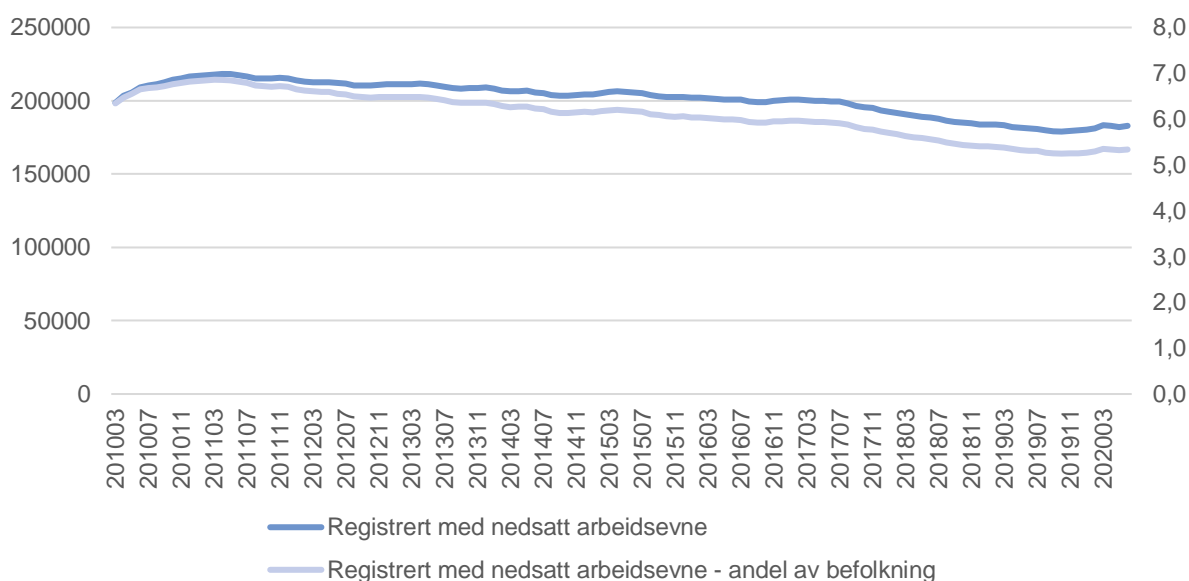
¹² Arbeidsavklaringspenger vil i de fleste tilfeller innvilges etter Folketrygdlovens §11-12 for en periode på inntil 3 år. Det vil i tillegg være mulig å motta AAP i ytterligere 2 år dersom en innfrir vilkårene i §11-12. For personer som ikke har rett til sykepenger kan AAP innvilges i inntil 6 måneder i henhold til §11-13. Personer som er ferdig avklart vil kunne motta AAP i inntil 6 måneder mens de er registret som arbeidssøker, i hht. §11-17, eller i 4+4 måneder mens de avventer søknad om uføretrygd i hht. §11-18. Ved utgangen av juni 2020 var rundt 110 000 personer registrert med AAP etter §11-12, av disse mottok 4 500 AAP etter unntaksbestemmelsen i §11-12. Samtidig var det 1 500 som var ferdig avklart og 6 500 som mottok AAP under vurdering for uføretrygd. Det var også rundt 700 som mottok AAP som sykepengeerstatning. Ettersom en person kan motta AAP etter flere bestemmelser i løpet av en periode vil det kunne forekomme dobbelttelling.

rundt 5 000 personer fått vedtak om 6 måneders forlengelse av perioden de mottar AAP mens de venter på avklaring til uføretrygd.. Det er i tillegg fattet rundt 600 vedtak om forlengelse av AAP etter avklaring til arbeid. Denne gruppen fikk i utgangspunktet forlenget stønadperioden til 30. juni 2020 og vil derfor være ansett som ferdig avklart. Endringen har ført til at en større andel av disse vil kunne gå ut av ordningen fra og med oktober 2020, men mange vil få avsluttet AAP-vedtaket i perioden før. Rundt 35 prosent av dem som opprinnelig fikk forlenget vedtaksperioden i løpet av 2. kvartal, har ikke mottatt AAP i løpet av juli og vil sannsynligvis være ferdig avklart. De fleste av disse har enten mottatt AAP under vurdering for uføretrygd eller etter at de er blitt ferdig avklart til arbeid. Den gruppen som mottar AAP etter ordinære bestemmelser vil måtte avklares mot arbeid, søknad om uføretrygd, eller vil kunne motta AAP etter unntaksbestemmelsene i §11-12. Gruppen som mottar AAP i påvente av at krav om uføretrygd skal ferdigbehandles, vil med stor sannsynlighet ha overgang til uføretrygd. Dette kan medføre en økt avgang i løpet av 4. kvartal, samt en økt tilgang til uføretrygd. Vi forventer samtidig at overgangen til uføretrygd i perioden før oktober kan være noe redusert, noe avhengig av saksbehandlingstid på uføretrygd. Tidligere vil mange som går ut stønadperioden etter ordinære bestemmelser i §11-12 fortsatt kunne motta AAP enten i inntil 2 år i en «unntaksperiode» i §11-12, eller etter å ha blitt ferdig avklart mot enten arbeid eller uføretrygd. Det er derfor ikke mulig å konkludere med at alle de 10 500 som har fått forlenget stønadperioden ville mistet rett til AAP uten lovendringen.

Økning i antall personer med nedsatt arbeidsevne

Ved utgangen av juni 2020 var 182 800 personer registrert med nedsatt arbeidsevne (figur 15). Dette er en økning på rundt 1 600 personer målt mot tilsvarende periode i 2019. Det er allikevel en svak nedgang fra 1. kvartal 2020 på rundt 600 personer. Antall personer med nedsatt arbeidsevne ligger på 5,3 prosent av befolkningen mellom 18 og 66 år. Dette er stabilt med tilsvarende periode i 2019, men en nedgang i løpet av kvartalet på 0,1 prosentpoeng. At antall personer med nedsatt arbeidsevne øker etter at vi har sett en reduksjon over lengre tid kan henge sammen med at ikke alle som kommer tilbake etter endt karenstid var registrert med nedsatt arbeidsevne i perioden før de mottok AAP. Foreløpig ser vi tegn på at koronaepidemien har medført en økning i antall tilfeller, men økningen virker først og fremst å skje i mars 2020. For perioden etter ser vi en stabilisering, noe som kan indikere at også denne gruppen opplever en bedring på arbeidsmarkedet etter den innledende økningen i ledighet.

Figur 15. Antall personer (akse til venstre) og andel av befolkningen (18-66 år, akse til høyre) med nedsatt arbeidsevne. Antall. Mars 2010 til juni 2020

Kilde: NAV

Lavere andel mottar arbeidsavklaringspenger

Andelen personer registrert med nedsatt arbeidsevne som samtidig mottar arbeidsavklaringspenger er redusert fra tilsvarende periode i 2019. I juni 2020 var 62,5 prosent i denne gruppen mottakere av arbeidsavklaringspenger. Antallet er redusert med 3 300, eller 3 prosent fra tilsvarende periode i 2019. Det er samtidig en økning i personer som mottar uføretrygd på rundt 1 400 personer målt mot samme periode i 2019. Dette tilsvarer en økning

på rundt 8 prosent. Antall som mottar dagpenger samtidig som de er registrert med nedsatt arbeidsevne har økt mye det siste året. Totalt er økningen for denne gruppen på over 1 700 personer, noe som tilsvarer en økning på over 100 %. Dette skyldes etter all sannsynlighet at økt ledighet grunnet koronapandemien har ført til at mange personer som var registrert med nedsatt arbeidsevne, men samtidig var i et arbeidsforhold, nå mottar dagpenger. Det er spesielt blant mottakere av uføretrygd samt personer som mottar dagpenger hvor vi ser en økning. I begge tilfeller er andelen økt med 1 prosentpoeng, eller henholdsvis 1 300 og 1 600 personer. Det er samtidig en svak økning i personer som mottar dagpenger eller tiltakspenger (i begge tilfeller rundt 600 personer, eller 0,3 %).

Tabell 3: Personer med nedsatt arbeidsevne fordelt på ytelser (justert for dobbelttelling). Antall og andel. Juni 2020

	Nedsatt arbeidsevne	AAP	Uføretrygd	Dagpenger	Tiltakspenger	Annet
Antall juni 2020	182 755	114 313	19 775	3 333	4 740	40 594
Andel juni 2020	100	62,5	10,8	1,8	2,6	22,2
Endring juni 2019. Antall	-542	-3 328	1 427	1 707	-413	65

Kilde: NAV

Deltakelse i arbeidsrettet tiltak

Ved utgangen av juni 2020 deltok 49 400 av de som var registrert med nedsatt arbeidsevne i en eller annen form for arbeidsrettet tiltak. Dette utgjør 27 prosent av alle personer registrert med nedsatt arbeidsevne, en nedgang på 1 prosentpoeng fra tilsvarende periode i 2019. Vi kan ikke se at koronapandemien har hatt negativ innvirkning på tiltaksdeltakelse, foruten en gjennomgående reduksjon på rundt 1 prosentpoeng fra tilsvarende periode året før etter mars 2020. Dette kan skyldes en forsinkelse i registrering eller at personer fortsatt har vært registrert med tiltak selv i perioder hvor deltakelse ikke har vært mulig.

Et større antall av de som ikke er registrert med tiltak er under annen oppfølging, som medisinsk behandling, rehabilitering eller sosial trening. Blant de under 30 år er arbeidspraksis det klart vanligste tiltaket. Rundt 29,5 prosent av personer registrert med nedsatt arbeidsevne under 30 år som gikk på en eller annen form for tiltak, deltok i arbeidspraksis. Dernext følger opplæring og tilrettelagt arbeid som viktige former for tiltak. Andelen registrert med arbeidspraksis reduseres for de over 60 år, som i økende grad deltar i tilrettelagt arbeid (35,4 %) eller mottar

lønnstilskudd (32,5 %). Det er generelt færre som deltar i en eller annen form for tiltak blant de eldste aldersgruppene.

Tabell 4. Personer med nedsatt arbeidsevne som deltar i et arbeidsrettet tiltak. Alder og type tiltak. Antall totalt og andel i hver tiltaksgruppe. Juni 2020

	I alt	Under 30 år	30-59 år	60 år og over
I alt	49 434	15 333	31 487	2 614
Arbeidspraksis	21,9	29,5	19,2	9,6
Arbeidsrettet rehabilitering	1,0	0,5	1,3	0,8
Avklaringstiltak	3,8	2,1	4,3	7,0
Jobbskaping og egenetablering	0,1	0,0	0,1	0,0
Lønnstilskudd	15,4	10,5	16,4	32,5
Oppfølging	19,2	19,0	19,8	12,8
Opplæring	15,0	16,6	15,3	1,5
Tilrettelagt arbeid	23,4	21,6	23,3	35,4
Tilrettelegging	0,3	0,2	0,3	0,5

Kilde: NAV

Vedlegg

A. Definisjoner for hvem som tilhører gruppen med nedsatt arbeidsevne og hvem som kan motta arbeidsavklaringspenger.

Personer med nedsatt arbeidsevne

Begrepet «personer med nedsatt arbeidsevne» omfatter personer som på grunn av sykdom, skade eller andre hindringer har behov for ekstra oppfølging fra NAV for å få eller beholde arbeid. Bistandsbehovet fastsettes etter en arbeidsevnevurdering og vil omfatte arbeidsrettede tilbud og annen oppfølging som medisinsk behandling, rehabilitering, sosial trening/oppfølging og tilrettelegging.

Mange blir registrert med nedsatt arbeidsevne etter å ha brukt opp retten til sykepenger, eller fordi de fortsatt trenger tid til rehabilitering eller omskolering. Andre har vært lenge arbeidsledig, men på grunn av helsemessige utfordringer vurderes de å ha ekstra behov for oppfølging for å kunne komme i jobb. Personer som mottar sykepenger eller uføretrygd regnes ikke med i statistikken over personer med nedsatt arbeidsevne, med mindre de mottar arbeidsrettet oppfølging rettet mot personer med nedsatt arbeidsevne.

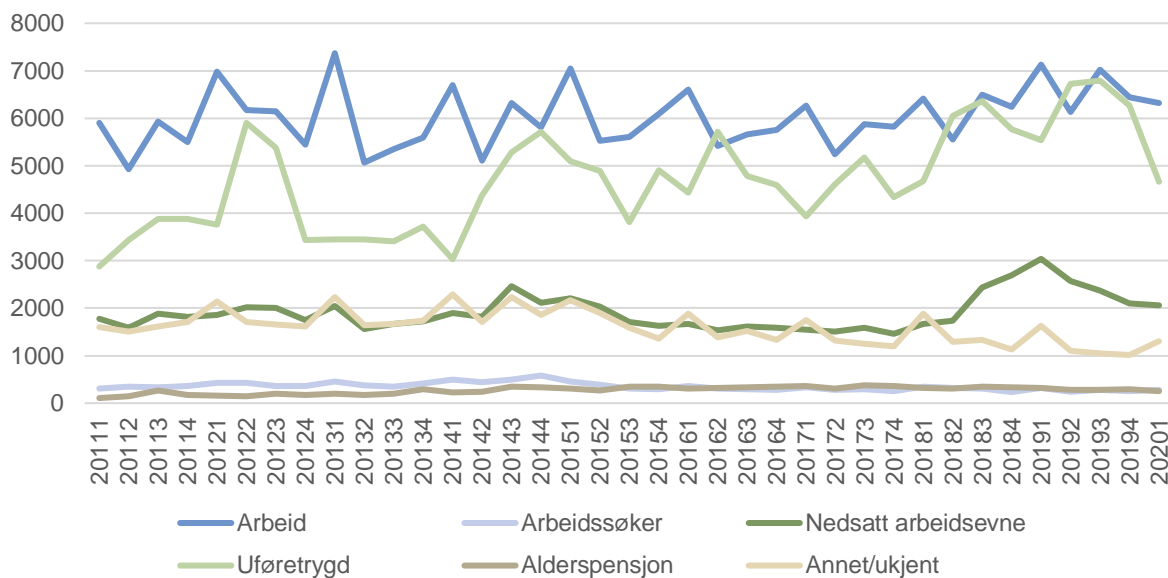
Arbeidsavklaringspenger

Arbeidsavklaringspenger kan innvilges til personer som har fått arbeidsevnen nedsatt med minst femti prosent på grunn av sykdom. Det er et krav at det foreligger en gyldig diagnose i henhold til klassifiseringssystemene ICD 10 og ICPC 2. Det er også et vilkår at man enten er under aktiv behandling, deltar i et aktivt tiltak, eller at man selv etter at dette er prøvd fremdeles anses å ha en viss mulighet for å komme i arbeid, og får oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten.

Tidligere (før 1.3.2010) mottok personer som var under medisinsk behandling rehabiliteringspenger, mens de som deltok i et arbeidsrettet tiltak mottok attføringspenger. Tidsbegrenset uførestønad kunne innvilges om man, til tross for medisinsk behandling og forsøk på attføring, ikke kunne komme i arbeid i overskuelig framtid, men at det var håp på lengre sikt. Minstestytelsen for arbeidsavklaringspenger er 2G (grunnbeløpet i folketrygden). Fra 1. februar 2020 er minstestytelsen justert ned til 2/3G.

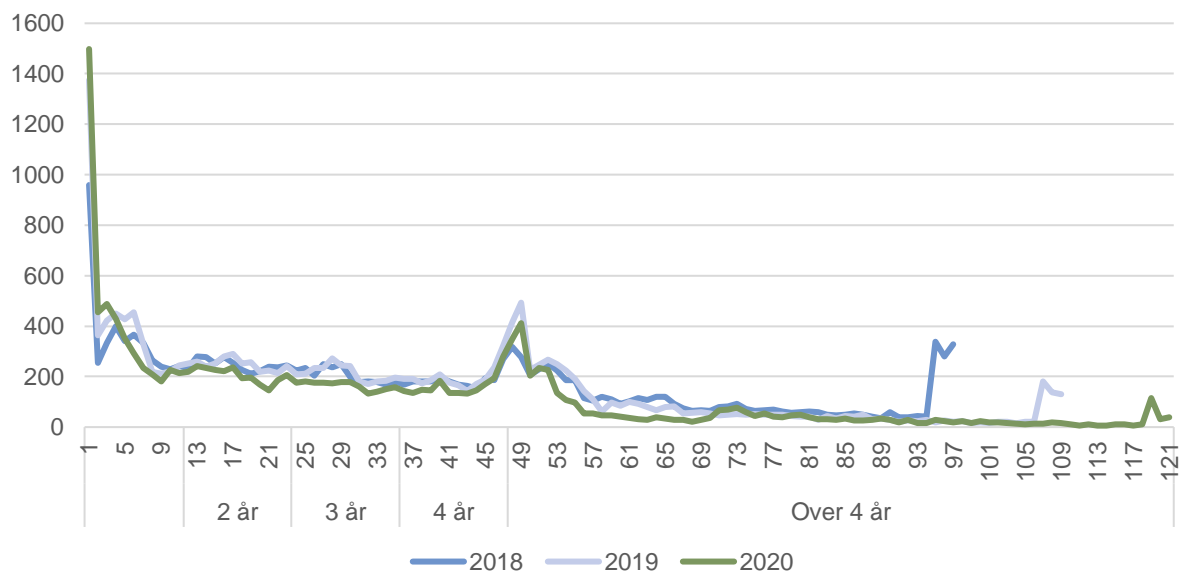
Vedlegg

A. Arbeidsmarkedsstatus seks måneder etter avgang fra arbeidsavklaringspenger. Antall. 1 kvartal 2011 til 1. kvartal 2020

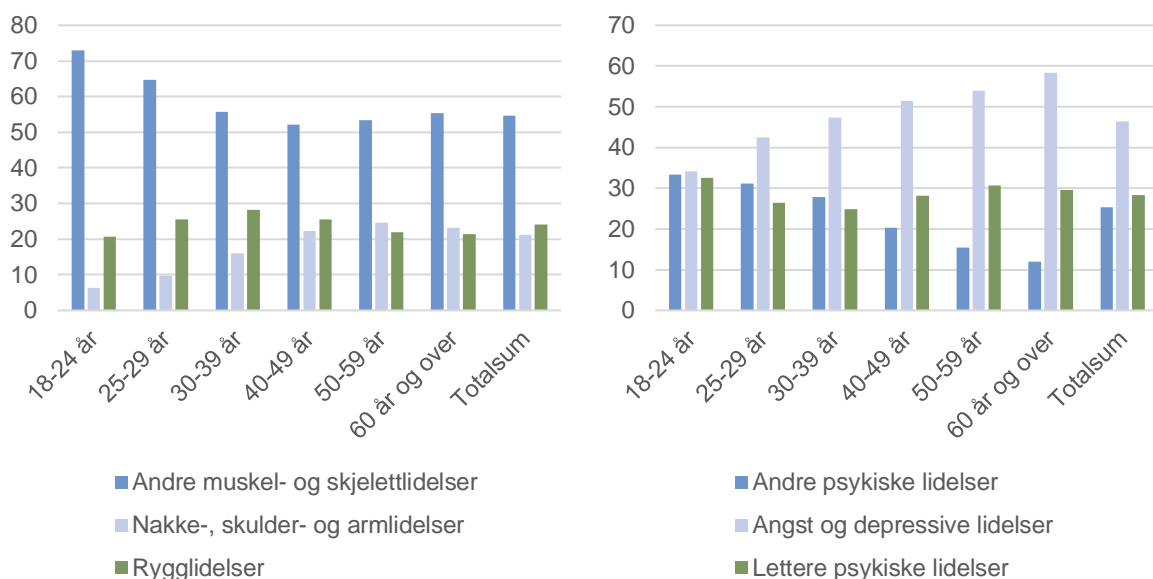
Kilde: NAV

B. Varighet ved avgang og antall personer. Måneder. 1. kvartal, 2018 til 2020.

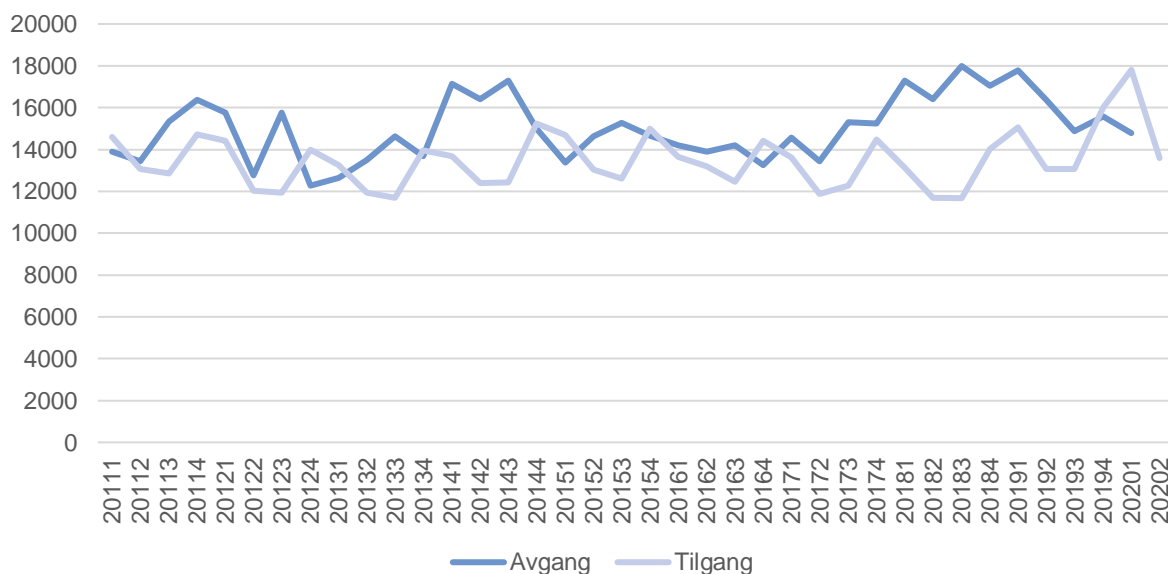
Kilde: NAV

C. Psykiske lidelser og muskel, og skjelettlidelser, undergrupper fordelt på aldersgruppe. Andel. Juni 2020.

Kilde: NAV

D. Antall nye mottakere av arbeidsavklaringspenger (tilgang) og antall som ikke lenger mottar arbeidsavklaringspenger (avgang). Antall. 1. kvartal 2011- 2. kvartal 2020

Kilde: NAV

Referanser

Ellingsen, Jostein (2018). «Utviklingen i uføretrygd per 31. mars 2020», Statistikknotat, Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Sundell, Therese (2018). «Utviklingen i sykefraværet, 3.kvartal 2018», Statistikknotat, Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Kalstø, Åshild Male Kalstø og Kann, Inger Cathrine (2018). «Færre på helse relaterte ytelser – friskere befolkning?», Arbeid og velferd 4/2018, s. 3-18

Jacobsen, Ove (2018). «AFP i privat sektor - Endringer i mottak av arbeidsavklaringspenger og uføretrygd», Arbeid og velferd 1/2018, s 35-43

Lande, Sigrid (2019). «Færre får innvilget arbeidsavklaringspenger med nytt regelverk», Arbeid og velferd 2/2019, s. 81-98

Kann, Inger Cathrine og Dokken, Therese. «Flere har avsluttet arbeidsavklaringspenger etter regelverksendringene i 2018 - De fleste til uføretrygd eller jobb», Arbeid og velferd 3/2019, s. 41-61

Brage, Søren, Nossen, Jon Petter, Kann Inger Cathrine og Thune, Ola. «Sykefravær med diagnose innen psykiske lidelser 2000-2011», Arbeid og velferd 3/2012, s. 24-37

Lima, Ivar og Grønlien, Eirik. «Flere mottar uføretrygd og sosialhjelp etter innstramming i AAP-regelverket», Arbeid og velferd 2/2020, s. 61-79